

ТЕМАТИКА ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У ПОЛЬЩІ В ПРОВІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСАХ: СПРОБА ІНФОРМАЦІЙНОГО МОНІТОРИНГУ (ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ 2020 року)

Дзюдзя Анастасія Миколаївна

студентка 4 курсу, групи МІ-41

*Інститут прикладної математики та фундаментальних наук Національного
університету «Львівська політехніка», Україна*

Науковий керівник: Гулай В. В.

доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної інформації
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

У найбільш загальному розумінні *моніторинг* – це процес спостереження за об'єктом шляхом збору, систематизації, оброблення та накопичення інформації. Проведення моніторингу передбачає кілька цілей: аналіз та оцінювання поточного стану об'єкта відповідно до заздалегідь розробленої програми; діагностика та оцінювання очікуваного стану об'єкта на певний момент часу в разі порушення рівноваги і тенденцій розвитку; формування інформаційно-аналітичної бази для прийняття управлінських рішень щодо забезпечення цілей розвитку об'єкта [5, с. 331].

Під *інформаційним моніторингом* розуміють постійне, систематичне збирання інформації з метою спостереження і контролю за розвитком певного соціально-політичного явища чи процесу, а також його прогнозування. Виходячи з цього основними характеристиками моніторингу є системність, динамічність та націленість на прогноз.

Найчастіше вчені виділяють три варіанти концепції моніторингу:

- *цільова*, відповідно до якої моніторинг визначається як проблемноорієнтована система;
- *інструментальна*, за якої моніторинг виділяється серед інших систем оброблення інформації за типом засобів і методів;
- *інтеграційна*, в якій моніторинг трактується як результат перегрупування традиційних інформаційно-управлінських функцій, об'єднуючий елементи статистики, аналізу та діагностики [5, с. 332].

Стосовно об'єкта моніторинг слід розглядати у двох аспектах:

- *моніторинг ситуації*, що покликаний визначати факт наявності змін по відношенню до статичного стану об'єкта;
- *моніторинг процесу*, що передбачає відстежування змін, які відбуваються у процесі функціонування об'єкта [5, с. 332].

Підсумовуючи попередній етап українсько-польських відносин В. Гулай та В. Максимець вважають, що слід відходити від стереотипів та ілюзій періоду 2014–2019 рр., що чи не найбільше перешкоджали повноцінній міждержавній політичній співпраці та будувати відносини України та Польщі у третій декаді ХХІ ст. на ціннісно-світоглядних засадах реалізму та прагматизму, в пошуку відповідних інституційно-процедурних механізмів реалізації національних інтересів обох країн у Європі й світі загалом [7 с. 96].

Певне уявлення про президентські преференції поляків на початку березня ц.р. дають результати соціологічного опитування організації IBRiS для порталу

одного із найпопулярніших польських Інтернет-порталів Onet.pl, відповідно до яких за чинного президента, кандидата від правлячої правоконсервативної партії «Право і Справедливість» Анджея Дуду готові віддати свої голоси 41,2 % респондентів, за представницю ліберальної опозиції в особі кандидатки Малгожати Кідава-Блонської від партії «Громадянська платформа» - 23,1%, представника лівоконсервативної Польської селянської партії Владислава Косіняк-Камиша – 11,4 %, незалежного кандидата із центристськими поглядами Кшиштофа Головню – 7,6 %, репрезентанти оновленої «Лівиці» Роберта Бедроня – 6,1 % та висування праворадикальної «Конфедерації» Кшиштофа Босака – 4,8 % учасників опитування [16].

Дослідницький інтерес для нас становить питання наскільки у провідних українських новинних інтернет-ресурсах адекватно відображається перебіг президентської виборчої кампанії у Польщі. На нашу думку, це важливо не тільки для констатації певних подій та процесів, але й для налагодження стратегічної комунікації між Україною та Польщею у нових реаліях, зокрема, для недопущення помилок минулого періоду двосторонніх відносин.

Об'єктом нашої спроби моніторингу стали чотири різноспрямованих інформаційних ресурси України – «Українська правда» [4; 11], «Главком» [10; 12; 13; 14], «Дзеркало тижня» [1; 2; 9; 15] та «Страна.юа» [3; 8].

5 лютого «Главком» опублікували статтю, де вказані дати першого та другого туру майбутніх виборів, а також дати початку передвиборчої кампанії [12].

16 лютого це ж джерело пише, про початок кампанії переобирання на другий термін чинного президента Польщі. А. Дуда заявляє, що головне завдання для нього-підвищення життєвого рівня поляків. Кампанію Дуда розпочав 15 лютого на мітингу у Варшаві, де подякував полякам за підтримку під час його першого терміну на посаді президента [10].

«Главком» пише про те, що экс-президент Європейської ради, голова Європейської народної партії Дональд Туск активно підтримуватиме кандидатку від ліберальної Громадянської коаліції, віце-маршалку Сейму М. Кідаву-Блонську на посаду президента Польщі. Про це Туск написав 23 лютого у Twitter, розмістивши спільне фото з Кідавою-Блонською. Раніше він вже заявляв, що не симпатизує чинному президенту А. Дуді і підтримує Кідаву-Блонську на посаду президента Республіки Польща [14].

Вже 14 березня з'явилась публікація про можливість перенесення президентських виборів через пандемію коронавірусу, аргументуючи це унеможливленням проведення повноцінної кампанії кандидатами. «Епідемія вимагає солідарності і єдності. Кампанія – це конкуренція і боротьба». Проте президент заявив, що вибори можна перенести лише у випадку оголошення у країні надзвичайного стану. Крім того, ситуація зараз дуже динамічна, а до виборів ще є час. Проте, у зв'язку з пандемією, більшість кандидатів припинили активні передвиборчі поїздки по країні та закликають все ж перенести вибори [13].

«Українська правда» аналогічно пише про початок передвиборчої кампанії чинного президента Польщі. Звертається увага на слова провідного польського політика Ярослава Качинського, який називає Дуду «кандидатом мрії» та «хранителем польської Конституції» [12].

Через деякий час з'являється публікація, що говорить про ймовірність перенесення виборів зі словами заступника міністра внутрішніх справ Шефернакера, який каже: «Сьогодні ніхто не думає про вибори, всі думають, як зупинити цю епідемію» [4].

«Дзеркало тижня» про кандидатів на вибори пише трохи раніше, ніж інші джерела. Саме тут надається статистика у відсотках, щодо підтримки кожного із

кандидатів народом. Згадуються також попередні президентські вибори 2015 року[1; 2].

У публікації цього джерела є інформація про початок передвиборчої кампанії Дуди та його виступ перед народом, проте тут акцентують увагу на словах президента, про зростання ваги Польщі на політичній арені за період членства у ЄС. Крім цього Дуда анонсував плани Польщі увійти в G-20.

В одній із статей сказано про те, що новим гаслом А. Дуди буде «Польща для всіх», його опоненти ж на це кажуть, що за минулі 5 років президент не зробив нічого для того, аби зупинити «хвилю ненависті» в країні. Найбільше критики в бік чинного президента від кандидатів лівого крила, які навіть перерахували всі недоліки його правління[9].

«Дзеркало тижня» опублікували статтю, про боротьбу Польщі із коронавірусом, яка починається із слів: «Що таке Ефект метелика? Це коли в Китаї хтось з'їсть кажана, а у Варшаві люди змушені викликати ліфт ліктем.» [115]. У статті йдеться про серйозне ставлення поляків до пандемії, а також сказано, що ще одним контекстом коронавірусу у Польщі є внутрішня політична боротьба, пов'язана з майбутніми виборами. Саме том, зараз кожна політична сила намагається повернути ситуацію на свою користь. Ще в лютому кандидатка в президенти від «Громадянської платформи» М. Кідава-Блонська звинувачувала польський уряд у приховуванні перших хворих на коронавірус, які начебто з'явилися в країні ще тоді.

У кожному із джерел йдеться про основні деталі, що стосуються майбутніх виборів, наведені дати та статистика. Очевидно, найбільше шансів у чинного президента, його опонентам В. Косіняк-Камишу, Р. Бєдроню, К. Босаку та К. Головні ЗМІ не приділяють увагу. Є деяка інформація, що стосується другого у рейтингу кандидата – М. Кідави-Блонської. Проте значна частина публікацій стосується теми поширення у Польщі пандемії коронавірусу та, пов'язаного з цим, ймовірного перенесення президентських виборів на літо 2020 року.

Спробою запропонувати ширший суспільно-політичний контекст президентських виборів у Польщі цього року та відійти від традиційної для більшості українських медіа прихильності до ліберальної «Громадянської платформи» пропонує львівський портал «Дивись. info» із колонкою проф. В. Гулая[6].

На нашу думку, продовження інформаційного моніторингу висвітлення президентських виборів у Польщі дозволить не тільки зафіксувати медіа-контекст у якому вони подаються в Україні, але й запропонувати пропозиції для оптимізації стратегічної комунікації у відносинах України та Польщі на найближчу перспективу.

Список використаних джерел:

1. Анджей Дуда знову балотуватиметься в президенти Польщі. Режим доступу: https://dt.ua/POLITICS/andzhey-duda-znovu-balotuvatimetsya-v-prezidenti-polschi-337835_.html
2. Вибори президента Польщі відбудуться 10 травня. Режим доступу: https://dt.ua/POLITICS/vibori-prezidenta-polschi-vidbudutsya-10-travnnya-337706_.html
3. В Польше объявили дату президентских выборов-2020. Режим доступу: <https://strana.ua/news/248225-v-polshe-10-maja-projduť-vybory-prezidenta.html>
4. В уряді Польщі не виключають перенесення президентських виборів. Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/03/14/7243610/>
5. Галіцин В. К., Суслов О. П., Самченко Н. К. Концептуальні засади моніторингу. *Бізнес Інформ*. 2013. № 9. С. 330-335.
6. Гулай В. Анджей Дуда та колективний «АнтиДуда». Режим доступу: <https://dyvys.info/2020/02/20/andzhey-duda-ta-kolektyvnyj-antyduda/>
7. Гулай В., Максимець В. Український контекст виборчих кампаній у Польщі 2019 року до Європейського парламенту та Сейму й Сенату. *Україна-Польща: історична спадщина і суспільна свідомість* / гол. ред.

- М. Литвин; Національна академія наук України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2019. Вип. 12. С. 88-100.
8. Президент Польши Анджей Дуда попробує переизбраться на второй срок. Режим доступу: <https://strana.ua/news/250189-andzhej-duda-idet-na-vtoroj-srok-v-polshe-16-fevralja-2020.html>
 9. Президент Польщі Анджей Дуда почав боротьбу за другий термін на посаді президента. Режим доступу: https://dt.ua/WORLD/prezident-polschi-andzhej-duda-pochav-borotbu-za-drugiy-termin-na-posadi-prezidenta-338771_.html
 10. Президент Польщі Дуда розпочав кампанію переобрання на другий термін. Режим доступу: <https://glavcom.ua/news/prezident-polshchi-duda-rozpochav-kampaniyu-pereobrannya-na-drugiy-termin-659866.html>
 11. Президент Польщі почав кампанію переобрання на другий термін. Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/02/16/7240681/>
 12. У Польщі оголосили дату президентських виборів 2020 року. Режим доступу: <https://glavcom.ua/world/observe/u-polshchi-ogolosili-datu-prezidentskih-vivoriv-2020-roku-657652>.
 13. У Польщі пропонують перенести вибори президента через коронавірус. Режим доступу: <https://glavcom.ua/world/observe/u-polshchi-proponujut-perenesti-vibori-prezidenta-cherez-koronavirus-665798.html>
 14. Туск підтримав опозиційного кандидата на виборах президента Польщі. Режим доступу: <https://glavcom.ua/world/observe/tusk-pidtrimav-opozitsijnogo-kandidata-na-viborah-prezidenta-polshchi-661301.html>
 15. Шевченко О. Безлюдні вулиці, гроші ЄС і хворий міністр: як Польща бореться з коронавірусом. Режим доступу: https://dt.ua/international/bezlyudni-vulici-groshi-yes-i-hvoriy-ministr-yak-polscha-boretsya-z-koronavirusom-341811_.html
 16. Lasota-Krawczyk J. Sondaż IBRiS: Duda bez szans na zwycięstwo w I turze. Режим доступу: <https://www.rmf24.pl/raporty/raport-wybory-prezydenckie2020/sondaze/news-sondaz-ibris-duda-bez-szans-na-zwyciestwo-w-i-turze,nld,4360325>